

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ing. Viery Horčicové a soudců Mgr. Jana Kašpara a Mgr. Kamila Tojnera ve věci žalobce: **Bc. O. K.**, bytem H. 136, R. n. K., adresa pro doručování: C. ř., B. M. 1672/8a, H. K., proti žalovanému: **generální ředitel Generálního ředitelství cel**, se sídlem Budějovická 7, Praha 4, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 8. 2010, č.j. 25096-3/2010-900000-302,

t a k t o :

- I. Žaloba se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění

Žalobce se podanou žalobou domáhá přezkoumání shora uvedeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání proti rozhodnutí ředitele Celního ředitelství Hradec Králové ze dne 29. 6. 2010, č.j. 9375/2010-060100-11, jímž byla žalobci uložena povinnost vydat bezdůvodné obohacení – prospěch získaný plněním bez právního důvodu, konkrétně částku ve výši 16.737,-Kč, která mu byla vyplacena jako čistý služební příjem za dny 13. 2. 2009, 25. 3. až 27. 3. 2009, 10. 11. 2009, 26. 11. 2009, 30. 11. 2009, 14. 12. 2009 až 18. 12. 2009, 22. 12. 2009 a 23. 12. 2009 (tj. celkem 14 dní), kdy neoprávněně čerpal služební volno při studiu, a toto rozhodnutí potvrzeno.

Žalobce v žalobě uvedl, že dne 17. 9. 2004 uzavřel s žalovaným ve smyslu § 64 zákona č. 186/1992 Sb., o služebním poměru příslušníků Policie České republiky, a ve smyslu § 52 a § 53 vyhlášky č. 259/1997 Sb., kterou se upravují některé podrobnosti služebního

poměru celníků, dohodu o zvýšení/rozšíření vzdělání č.j. 16077/04-11 (dále jen „dohoda“). V souladu s touto dohodou pak zahájil studium na Masarykově univerzitě v Brně formou kombinovaného studia v bakalářském studijním programu oboru Veřejná správa. Studium zakončil obhajobou závěrečné práce dne 3. 2. 2010. V průběhu roku 2009, kdy měl již splněny veškeré studijní povinnosti a chyběla mu pouze státní závěrečná zkouška (s termínem nejprve stanoveným na září 2009, později změněným na leden 2010), měl studium přerušeno. Aby se mohl věnovat vypracování závěrečné práce a připravit se na státní závěrečnou zkoušku, čerpal v době přerušení studia služební volno z kvóty dané ust. § 73 odst. 2 písm. b) bod 4 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů (dále jen služební zákon), ve znění pozdějších předpisů, a právě toto čerpání služebního volna považuje jeho zaměstnavatel za neoprávněné a požaduje za něj vydání bezdůvodného obohacení ve výši 16.737,- Kč.

Žalobce namítá, že v době uzavření dohody byl již platný služební zákon, který vstoupil v účinnost 1. 1. 2007, a který svým derogačním ustanovením v § 230 bod 1 zrušil zákon č. 186/1992 Sb. a v § 230 odst. 4 zrušil i vyhlášku č. 259/1997. Dále podle § 222 služebního zákona se závazky vyplývající z dohod o rozšíření nebo zvýšení vzdělání uzavřených podle dříve platných právních předpisů nemění, avšak poskytování služebního volna při studiu se řídí služebním zákonem.

Dále žalobce namítá, že nová úprava poskytování služebního volna při studiu v § 73 služebního zákona vyřešila jeho udělování komplexně, aniž by odkazovala na použití jakýkoliv podpůrných předpisů, týkajících se přerušení studia. Má za to, že podle tohoto ustanovení je příslušníkovi obligatorně poskytnuta kvóta celkem 40 dnů na přípravu a vykonání státní závěrečné zkoušky v bakalářském studijním programu a nesouhlasí s názorem žalovaného, že ze znění ust. § 73 odst. 2 služebního zákona je zřejmé, že při přerušení studia není příslušník studentem školy, nemá nárok na čerpání volna a toto volno mu nelze ani oprávněně udělit. Takovýto extenzivní výklad žalovanému podle žalobce nepřísluší, navíc se v odůvodnění napadeného rozhodnutí dostatečně nevypořádal s pojmem „při studiu“ za stavu, kdy studium sice bylo přerušeno, ale nikoliv ukončeno. Toto odůvodnění žalobce tudíž považuje za nedostatečné a současně poukazuje na skutečnost, že byl žalovaným uveden v omyl, když se řídil jeho stanoviskem ze dne 12. 2. 2009, č.j. 5227/2009-900000-401, v němž žalovaný uvádí: *„služební volno při studiu je ve výše uvedeném rozsahu příslušník na žádost oprávněn čerpat pouze po dobu trvání studia. Dobou trvání studia příslušníka se podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (dále jen zákon o vysokých školách) ... rozumí doba od zahájení studia sdělením rozhodnutí o přijetí a zápisem ke studiu do ukončení studia...“* Žalobce je tak přesvědčen, že jednal v souladu s platnými obecně závaznými předpisy i interními předpisy celní správy, což dokládá i potvrzení o studiu jím předložené zaměstnavateli v září 2009, kde již bylo uvedeno čerpání služebního volna ve dnech 13. 2. 2009 a 25. 3. až 27. 3. 2009, a toto čerpání mu nebylo nijak vytýkáno.

Žalobce uzavírá, že právní názor žalovaného, že za dobu trvání studia je považována doba, po kterou je celník žákem nebo studentem školy, vychází z ustanovení služebním zákonem zrušené vyhlášky č. 259/1997 Sb., kterou se upravují některé podrobnosti služebního poměru celníků. Žalovaný nezkoumal, že přerušení studia žalobcem vycházelo z administrativních a zkušebních požadavků školy a bylo jeho jediným řešením za situace, kdy měl splněny všechny studijní povinnosti krom obhajoby závěrečné práce a složení státní závěrečné zkoušky. Rozhodnutí žalovaného proto považuje za nezákonné a navrhuje, aby ho soud zrušil podle ust. § 78 odst. 1 soudního řádu správního.

Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě ze dne 8. 3. 2011 nesouhlasí s žalobními námitkami žalobce a odkazuje na svoje odůvodnění napadeného rozhodnutí. Blížeji pak upřesňuje, že stěžejní otázkou v dané věci je, zda může příslušník oprávněně čerpat služební volno při studiu i v době přerušení studia. Žalovaný je přesvědčen, že jeho závěr o nemožnosti takového čerpání je zcela správný, neboť nejenže příslušník v době přerušení studia ztrácí ve smyslu § 54 odst. 2 zákona o vysokých školách statut studenta školy včetně s tím spojených práv a povinností, ale v této době rovněž ztrácí i možnost (právo) čerpat studijní volno při studiu, které je pojmově spjato se zmíněným statutem, resp. s trváním studia. Žalovaný nepovažuje za podstatné, jaké okolnosti žalobce k přerušení studia vedly.

Žalovaný rovněž popírá, že by na danou věc aplikoval zrušenou vyhlášku č. 259/1997 Sb. ve znění platném do 31. 12. 2006, neboť závěr, že se za dobu trvání studia považuje doba, po kterou je/byl příslušník studentem školy, učinil na základě znění v napadeném rozhodnutí zmíněného § 73 odst. 2 služebního zákona a výše uvedeného ustanovení zákona o vysokých školách, z nichž je patrné, že při přerušení studia příslušník nestuduje. Žalovaný má tímto za zřejmé, že žalobce čerpal volno při studiu v době, kdy na ně neměl právní nárok a služební příjem za tuto dobu mu vyplacený je tak prospěchem získaným plněním bez právního důvodu (bezdůvodným obohacením).

Ze správního spisu byly zjištěny následující pro rozhodnutí soudu podstatné skutečnosti:

Dne 17. 9. 2004 uzavřel žalobce s žalovaným dohodu ve smyslu § 64 zákona č. 186/1992 Sb. a ve smyslu § 52 a § 53 vyhlášky č. 259/1997. Z potvrzení Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně ze dne 3. 2. 2010 vyplývá, že žalobce byl studentem této fakulty ve studijním programu Právní specializace v době od 8. 6. 2004 do 3. 2. 2010 a studium ukončil bakalářskou zkouškou dne 3. 2. 2010. Jeho studium bylo přerušeno od 1. 9. 2006 do 30. 8. 2007, od 1. 10. 2008 do 2. 6. 2009 a od 2. 11. 2009 do 31. 12. 2009.

Z výpisu vybrané SLM u zaměstnance za období leden 2009 až prosinec 2009 vyplývá, že žalobce pobíral náhradu za studium při zaměstnání za dny 1. 2. 2009 v částce 1.739,- Kč za jeden den volna, 1. 3. 2009 částku 5.217,- Kč za tři dny volna, 1. 11. 2009 částku 5.204,- Kč za tři dny volna a 1. 12. 2009 částku 12.141,- Kč za 7 dní volna.

Z výkazu docházky a informací pro zpracování ze dne 26. 2. 2009 vyplývá, že žalobce čerpal volno při studiu v měsíci únoru 2009 dne 13. 2.

Z výkazu docházky a informací pro zpracování ze dne 30. 3. 2009 vyplývá, že žalobce čerpal volno při studiu v měsíci březnu 2009 od 25. do 27. 3.

Z výkazu docházky a informací pro zpracování ze dne 27. 11. 2009 vyplývá, že žalobce čerpal volno při studiu v měsíci listopadu 2009 ve dnech 10. 11., 26. 11. a 30. 11.

Z výkazu docházky a informací pro zpracování ze dne 21. 12. 2009 vyplývá, že žalobce čerpal volno při studiu v měsíci prosinci 2009 od 14. do 18. 12. a od 22. do 23. 12.

Ředitel Celního ředitelství Hradec Králové vydal dne 29. 6. 2010 pod č.j. 9375/2010-060100-11 rozhodnutí o povinnosti žalobce vydat bezdůvodné obohacení – prospěch získaný plněním bez právního důvodu, konkrétně částku ve výši 16.737,-Kč, která mu byla vyplacena jako čistý služební příjem za dny 13. 2. 2009, 25. 3. – 27. 3. 2009, 10. 11. 2009, 26. 11. 2009, 30. 11. 2009, 14. 12. 2009 – 18. 12. 2009, 22. 12. 2009 a 23. 12. 2009 (tj. celkem 14 dní), kdy neoprávněně čerpal služební volno při studiu. Vycházel přitom z potvrzení Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně ze dne 3. 2. 2010 a z informačního systému Odysea, modul

Mzdy, z nichž zjistil, že jmenovaný čerpal služební volno při studiu i v době přerušení studia a tudíž neoprávněně.

Proti tomuto rozhodnutí orgánu I. stupně podal žalobce odvolání, v němž namítá, že mu není jasné, proč na údajné neoprávněné čerpání volna nebyl upozorněn (případně s ním nebylo zahájeno řízení pro bezdůvodné obohacení) již při předložení potvrzení o studiu v září roku 2009, z něhož muselo být zřejmé, že již čerpal studijní volno ve dnech 13. 2. 2009 a 25. 3. – 27. 3. 2009. Žalobce se dále neztotožnil s právním názorem, že v průběhu přerušení studia nelze čerpat studijní volno k přípravě na státní závěrečnou zkoušku, neboť toto platilo jen do 31. 12. 2006, kdy vstoupil v účinnost služební zákon. Žalobce rovněž upozorňuje, že prvoinstanční služební funkcionář zcela ignoroval ust. § 222 služebního zákona.

Generální ředitel Generálního ředitelství cel dne 19. 8. 2010 pod č.j. 25096-3/2010-900000-302 odvolání žalobce zamítl a potvrdil rozhodnutí orgánu I. stupně s tím, že žalobcovy námitky týkající se rozhodnutí o bezdůvodném obohacení až s odstupem určitého času od předložení potvrzení o studiu v září roku 2009 jsou irelevantní, když bezpečností sbor může bezdůvodné obohacení vyžadovat kdykoliv ve tříleté lhůtě ve smyslu § 207 odst. 1 zákona o služebním poměru. Odvolací orgán má za to, že ze znění ust. § 73 odst. 2 zákona o služebním poměru je naprosto zřejmé, že po dobu, kdy příslušník přerušil studium a kdy není studentem školy (viz § 54 odst. 2 zákona o vysokých školách), nemá nárok na čerpání studijního volna a toto volno mu ani nelze oprávněně udělit. Zmíněné ustanovení totiž říká, že „příslušníkovi lze na jeho žádost udělit služební volno při studiu při výkonu služby“, tedy váže možnost udělení/poskytnutí studijního volna pouze na dobu, kdy je příslušník studentem školy. Odkaz žalobce na stanovisko ředitele odboru 40 GRČ č.j. 5227/2009-900000-401 ze dne 12. 2. 2009, z něhož měl žalobce při čerpání údajně vycházet, považuje žalovaný za nepřipadný, neboť toto se vůbec nezabývalo otázkou přerušení studia. Doba přerušení studia nelze zahrnout do doby trvání studia, což je patrné i z potvrzení o délce studia vystavené Právnickou fakultou Masarykovy univerzity v Brně dne 3. 2. 2010.

Městský soud v Praze žalobou napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, přezkoumal v rozsahu uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán, a vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. O věci přitom rozhodl bez jednání, neboť s tím oba účastníci řízení souhlasili, resp. nevyslovili ve stanovené lhůtě nesouhlas.

Městský soud v Praze věc posoudil takto:

Mezi žalobcem a žalovaným je spor o výklad ust. § 73 služebního zákona. Nejprve je třeba poznamenat, že oba služební funkcionáři při svém rozhodování výslovně aplikovali právě toto ustanovení a svá rozhodnutí založili na jeho interpretaci. Žádný ze služebních funkcionářů při svém rozhodování nevycházel ze zrušené vyhlášky č. 259/1997 Sb. Pokud tedy žalobce namítá, že mu mělo být poskytnuto služební volno v rozsahu podle § 73 odst. 2 služebního zákona, pak je nutno konstatovat, že právě podle tohoto ustanovení bylo v jeho případě postupováno. Odlišný náhled na věc mezi žalobcem a žalovaným tu nevyplývá z aplikace nesprávného právního předpisu, ale z odlišného výkladu téhož ustanovení, kterým je právě ust. § 73 služebního zákona.

Podle odst. 1 tohoto ustanovení *příslušníkovi lze na jeho žádost udělit služební volno při denním studiu na střední škole, vyšší odborné škole nebo vysoké škole, které je nezbytné pro výkon služby, a to na dobu trvání studia.*

Podle odst. 2 písm. b) tohoto ustanovení *příslušníkovi lze na jeho žádost udělit služební volno při studiu při výkonu služby na střední škole, vyšší odborné škole nebo vysoké škole, které je nezbytné pro výkon služby, takto:*

na vysoké škole v bakalářském, magisterském nebo doktorském studijním programu anebo programu celoživotního vzdělávání v rozsahu

- 1. nezbytně nutném k účasti na studijních soustředěních a konzultacích,*
- 2. 14 dnů v každém akademickém roce,*
- 3. 2 dny na přípravu a vykonání každé zkoušky,*
- 4. celkem 40 dnů na přípravu a vykonání státní závěrečné zkoušky v bakalářském studijním programu,*
- 5. celkem 80 dnů na přípravu a vykonání státní závěrečné zkoušky v magisterském studijním programu nebo celkem 40 dnů, jestliže navazoval magisterský studijní program na bakalářský studijní program, a*
- 6. celkem 40 dnů na přípravu a vykonání státní doktorské zkoušky.*

Soud musí souhlasit s výkladem, který v dané věci zaujali rozhodující služební funkcionáři, tj. že služební volno nelze udělit v době, kdy příslušník studium přerušil.

Podle názoru soudu to z textu aplikovaného ustanovení vyplývá zcela jasně, neboť stanoví, že služební volno lze udělit pouze „při studiu“, což nelze vyložit jinak, než že služební volno lze udělit pouze v době, kdy příslušník studuje, tedy je studentem, a to ve smyslu zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, ve znění pozdějších předpisů. Podle § 54 odst. 2 tohoto zákona přitom platí, že *v době přerušení studia není osoba studentem*.

Bylo-li studium žalobce v předmětných dnech přerušeno, žalobce nebyl v tuto dobu studentem, jeho studium neprobíhalo (bylo přerušeno), žalobce tedy ve smyslu zákona nestudoval. Proto nemohl ani čerpat služební volno, jehož poskytnutí je možné jen „při studiu“. Z hlediska zákona přitom není rozhodné, z jakého důvodu k přerušení studia došlo a co konkrétně žalobce v této době dělal, tj. zda ve dnech poskytnutého služebního volna skutečně studoval odborné materiály a připravoval se tak na státní závěrečnou zkoušku či zda psal závěrečnou práci. Podstatné je to, že z hlediska zákona o vysokých školách nebyl studentem a tedy nestudoval, přičemž tento pojem je nutno chápat v jeho právním slova smyslu.

Nedůvodné jsou i poukazy žalobce na to, že po něm nebylo vydání bezdůvodného obohacení vymáháno již v září 2009. Jak správně uvedl žalovaný v žalobou napadeném rozhodnutí, podle § 207 odst. 1 služebního zákona *lhůta pro uplatnění peněžitých nároků ze služebního poměru činí 3 roky, není-li stanoveno jinak*. Tato lhůta zcela zjevně ze strany rozhodujících služebních funkcionářů překročena nebyla, neboť k bezdůvodnému obohacení došlo v roce 2009 a řízení bylo pravomocně ukončeno již v roce 2010.

Důvodná rovněž není námitka, že žalobce byl uveden v omyl stanoviskem Generálního ředitelství cel ze dne 12. 2. 2009 čj. 5227/2009-900000-401. Soud tento náhled žalobce nesdílí, neboť žalobcem prezentovaný výklad z tohoto stanoviska dovodit nelze. O možnosti čerpání služebního volna při přerušení studia se v tomto stanovisku výslovně nehovoří. Je v něm však uvedeno, že toto volno je příslušník oprávněn čerpat „pouze po dobu trvání studia“. Tato formulace dle názoru soudu jasně vylučuje možnost čerpat služební volno

v době, kdy má příslušník studium přerušeno, a to z důvodů, které již byly uvedeny shora. Uvedené stanovisko v zásadě obsahuje pouze citace rozhodných právních předpisů, tj. služebního zákona a zákona o vysokých školách. Jen ze skutečnosti, že v uvedeném stanovisku není ocitováno také ust. § 54 zákona o vysokých školách, které se týká přerušení studia, nelze dovozovat, že by mohl být žalobce tímto stanoviskem uveden v omyl.

Vzhledem ke shora uvedenému soud žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť neúspěšnému žalobci náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalovanému žádné náklady řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 2. ledna 2014

JUDr. Ing. Viera Horčicová
předsedkyně senátu